

SANT ANTONI 2022 VILAFRANCA DE BONANY

(*) Amb interpretació de l'esperit de la normativa actual amb motiu de la COVID-19 publicades en el BOIB 177 de 24 de desembre de 2021 amb vigència fins el 24 de gener de 2022 per **RESPONSABILITAT I EN CONSIDERACIÓ A LA SITUACIÓ SANITÀRIA ACTUAL SE SUSPENEN ELS ACTES PÚBLICS DE LES FESTES SANT ANTONI A VILAFRANCA.**

En aquest punt, CONSULTAU-NE BAN MUNICIPAL emès per BATLIA en data de divendres dia 14 de gener de 2022, en què es prohibeix expressament la realització de foguerons a espais públics i la determinació, per qüestions preventives higiènic-sanitàries, de la **SUSPENSIÓ** de les beneïdes.
(VEGEU-NE BAN en aquest document i en el web municipal)

Com alternativa, us fem arribar un MANUAL per un Sant Antoni a casa .

MANUAL PER A UN SANT ANTONI A CASA I AMB ELS DE CASA .

MANUAL PER UN SANT ANTONI A CASA

REVETLLA DE SANT ANTONI

Diumenge 16 de gener

Enguany, com l'any passat, les festes de Sant Antoni no sortiran al carrer. Seran moments en què trobarem a faltar el caliu imprescindible de la festa - el de trobar-nos amb la gent - per compartir molts d'elements culturals que ens lliguen al substrat històric d'una societat eminentment agrícola del passat però que vivim com a part de la nostra manera de ser del present.

Hi trobarem a faltar la festa al carrer, però l'esperit de la festa, amb tot, segur que roman intacte en les persones, dins les cases.

Tornarà a ser una altra oportunitat per alienar la festa de molts altres elements – allò que podria considerar-se com “l'atrezzo de la festa” - que, a vegades, l'embolcallen tant que, a vegades, no ens deixa destriar el bessó de la festa. Serà una nova oportunitat per gaudir de l'essència cultural de la festa de Sant Antoni des de casa i amb la intimitat només dels que tenim aprop.

Aquí teniu un **manual bàsic** per viure un **Sant Antoni a i només amb els de casa** :

Pàgina 1

Fer foc a la xemeneia, foganya o torradora per tenir caliu.

Aquest és un element que no pot faltar-hi aquest dia. **Feis-ho amb precaució i sempre que les condicions de casa ho permetin.** El foc és un element vinculat als rituals pagans de purificació, màgia, regeneració... dels solsticis. També, i amb el procés de la “cristinatzació” d'aquests rituals, el foc representa el triomf del bé sobre el mal, una dualitat que, a Mallorca, encarnen Sant Antoni i el Dimoni.

Torrar productes derivats del porc, en especial, llangonissa, sobrasada, botifarrons.

Fa temps, el porc era preuat per ser part bàsica de la sustentació alimentària ben bé de tot l'any. Tenir la perxa plena assegurava tenir garanties de no passar fam. Torrar carn porcina aquest dia ens recorda, precisament, que, segons la llegenda popular, Sant Antoni anava acompanyat d'un porquet que havia guarit. En aquest sentit, d'acord amb la iconografia clàssica, Sant Antoni i el porquet serien allò que avui entenem per “convivents”.

Cantar cançons santantonieres, fer gloses i ximbombades.

La música, les gloses i les cançons són un element imprescindible a les celebracions. Per Sant Antoni, però, agafa un protagonisme encara molt més especial i important. El cançoner popular en recull una bona mostra. Però la cultura popular acompassa els temps, els passats i els actual; és quan, la glosa, la improvisació verbal, conflueix en joc de paraules disposades en rimes i en ritmes que fan, de tot plegat, una tradició viva que beu de l'herència cultural...

Pàgina 2

MANUAL PER UN SANT ANTONI A CASA

SANT ANTONI - Dilluns 17 de gener

Enguany, com l'any passat, el Dia de Sant Antoni, no hi haurà ressaques de son, ni d'altres tipologies... Enguany, a Vilafranca, no hi haurà les tradicionals beneïdes...

És un dia en què no assistirem a rebre, amb els picarols, el Dimoni de Sant Antoni per acompanyar-lo a Sa Creveta ni presenciarem el ritual de la benedicció dels animals davant la Capella de Ca Ses Monges.

Enguany no hi ha Sant Antoni al carrer! I és que, una altra vegada, ens toca tornar celebrar el dia de Sant Antoni a casa i, a ser possible, només amb els de casa!

I a casa, segur que hi teniu també algun animal de companyia, ... un d'aquells de dues o quatre potes, o, un d'aquells que, com diu la cançó, és "de pell o de ploma".

Tot recordant que el Dia de Sant Antoni són autèntics protagonistes de la festa i que enguany tampoc no serà possible assistir al ritual de les beneïdes, aquí en teniu una proposta.

ENVIAM UNA FOTO DE LA VOSTRA MASCOTA, ANIMAL DE COMPANYIA O ANIMAL DEL VOSTRE ENTORN DOMÈSTIC

Indicau el VOSTRE NOM, i, si és possible, el NOM DE L'ANIMAL fotografiat.

Enviau-la al mail infovilafranca@ajvilafrancadebonany.net

En farem un àlbum per penjar a les xarxes socials de l'Ajuntament de Vilafranca.

Teniu fins el dimart 18 de gener.

Sant Antoni és un bon sant i qui té un doblor li dona perquè mos guard s'animal tant si és de pèl com de ploma.

UNA ESTAMPETA DE SANT ANTONI PINTAM SANT ANTONI I EL DIMONI

Una proposta pel més petits de la casa...

Ja sabeu que les figures de Sant Antoni i el Dimoni van lligades al ritual de la festa .

Aquí en teniu una estampeta per poder retallar i tenir a casa.

Aquesta era costum a les cases en què la salut i la pervivència dels animals era bàsic per a les garanties de subsistència de les famílies, de la gent...

Era una societat eminentment rural, i en què Sant Antoni, per ser Sant protector dels animals, tenia un lloc preferent.

I a més, us proposam que pinteu, també als més petits i petites de la casa, Sant Antoni i el Dimoni.

Enguany, no podran ser al carrer, però seran presents, així, a les vostres cases aquests dies, tot esperant que l'any que vé puguem retrobar-los i retrobar-nos fent la festa al carrer, com pertoca.

SANT ANTONI

EL DIMONI

ALGUNES GLOSES DE SANT ANTONI
(PER CANTAR A CASA, DEVORA EL FOC, ...
AMB ALEGRIA I SALUT!

Sant Antoni gloriós
de Vianna anomenat
siau nostre advocat
de tot perill guardau-mos!

Sant Antoni feia sopes
a sa vorera de mar
el Dimoni hi va anar
i se les va menjar totes.

Sant Antoni para lloves
entre mates i clapers
per guanyar quatre doblers
per fer-se sabates noves.

Sant Antoni gloriós
guardau-mos saporcelleta
si mos val una pesseta
n'hi haurà mitja per vós.

Sant Antoni és patró
de Maó i Ciutadella
li pegam amb sa botella
perquè no tenim tassó.

Sant Antoni i el Dimoni
jugaven a trenta-ú
el Dimoni va fer trenta
Sant Antoni trenta-ú.

Sant Antoni va per mar
tocant una campaneta
tots els peixos fa ballar
amb sa seva guitarreta.

Sant Antoni és un porc
lo que du davall es peus
si no mos donau farina
no podrem menjar fideus.

Dia desset, Sant Antoni
Dia vint, Sant Sebastià
Qui bones obres farà,
No tindrà por del Dimoni.

Sant Antoni, de gener
sou un dels sants
principals
guardau-mos ets animals
i ses persones també.

Sant Antoni és un bon sant
i qui té un dobler li dona
perquè mos guard s'animal
tant si és de pèl com de ploma.

Sant Antoni ses sabates
ja les mos podeu deixar
perquè anit hem d'agafar
un gat que no agafa rates

Sant Antoni, molt li agraden
molt li agraden es ciurons
un dia que n'en menjava
li caigueren es calçons.

Sant Antoni és vengut
abrigat amb un llençol
mos ha duit unes sabates
per poder jugar a futbol.

Una paraula ben dita
basta per alegrar-mos
Sant Antoni donau-mos
tabac per omplir sa pipa

Sa madona de Sa torre
es pa negre li fa mal
però no n'hi fan ses coques
ni es torró per a Nadal.

Sant Antoni repicava,
Repicava a poc a poc
Com més s'encenia es foc
Més sobrassada torrava.

Sant Antoni és vengut
amb una muda honesta
que molts d'anys poguem fer
festa
amb alegria i salut.

Sant Antoni ha vengut
amb un ase amb quatre cames
mos ha duit ses ensaimades
i una botella de suc.

Sant Antoni gloriós,
guardau-mos aquesta bota,
si no en voleu cap gota,
noltros beurem per vos

Sou un Sant molt poderós
que en el món mos assistiu
que en el cel, intercediu,
per noltros, benefactors.

En el cel hi ha sa lluna
i estrelles de tots colors
Sant Antoni, guardau-mos
que no caiguem de sa mula

BIBLIOTECA MUNICIPAL DE VILAFRANCA.**La festa de sant Antoni****La Festa de Sant Antoni**

[Autor: Josep Portella Coll ; pròleg Jesús Contreras Hernández; il·lustracions Diego Ibáñez Gutiérrez] 1988

Sant Antoni i el dimoni

[Enregistrament sonor] 2002

Sant Antoni Abat : festa popular d'Artà

Antoni Gili Ferrer 1997
; pròleg de Jaume Guiscafré

Antropologia de la Festa de Sant Antoni

Gabriel Genorvart 2014

Dimoniari 3 i Bestiari de Mallorca

Tomeu Caragol 2017

CANÇONER POPULAR**Aportació al cançoner popular de Mallorca.**

Tom IV, Glosades, codolades i romançer / Antoni Gili i Ferrer ; pròleg: Josep Massot i Muntaner 1997

Aportació al cançoner popular de Mallorca.

Tom III, infantils, localitat , marina i pesca, narratives, noms personals, religioses, vida humana / Antoni Gili i Ferrer ; pròleg: Joan Veny i Clar 1996

Aportació al cançoner popular de Mallorca.

Tom II, Animals, arts i oficis, astres i temps, camperols, casa i vestit, danses, endevinalles i humorístiques i satíriques / Antoni Gili i Ferrer ; pròleg: Joan Miralles i Monserrat 1995

Aportació al Cançoner Popular de Mallorca.

Tom I, amoroses / Antoni Gili i Ferrer ; pròleg, Gabriel Janer Manià 1994

Cançoner popular de Mallorca 2

replegat i ordenat, amb nombroses variants pel P. Rafael Ginard Bauçà ; amb una introducció per Francesc de B. Moll 1980

El cançoner popular de Mallorca 3

replegat i ordenat, amb nombroses variants, pel P. Rafael Ginard Bauçà ; introducció de Francesc de B. Moll 1970

El cançoner popular de Mallorca : 1

replegat i ordenat, amb nombroses variants, pel P. Rafael Ginard Bauçà ; amb un estudi preliminar per Francesc de B. Moll 1966

FESTES / CALENDARI FESTIU**Costumari català (volum 1)**

Joan Amadés 1990

CULTURA POPULAR : DIMONIS.**Aplec de rondales mallorquines.**

XXIV / d'en Jordi d'es Racó (Mn. Antoni M^o Alcover) ; il·lustrat amb dibuixos de Francesc de B. Moll i Ramon Cavaller 2008

Dimonis i bèsties de foc de les Illes Balears

[a cura de Miquel Àngel Tortell] 2011

Dimoniari de Mallorca

Tomeu Caragol 2009

Dimoniari 2 de Mallorca

Tomeu Caragol 2011

XARXA DE BIBLIOTEQUES**La Festa de Sant Antoni****La festa de Sant Antoni**

Bàrbara Sansó 2016

Actes de les II Jornades d'Estudi sobre la Festa de Sant Antoni als Països Catalans (Manacor)

 2010

La festa de Sant Antoni d'Artà

[Enregistrament de vídeo] / [Equip de Recerca Etnomusicològica: Jaume Ayats (director), Antònia Maria Sureda, Francesc Vicens] 2008

Festa de Sant Antoni Abat : 2007

Jaume Fuster Alzina 2007

Festa de Sant Antoni : 1854/1929

 1998

La festa de Sant Antoni : 1854-1929

[Albert Carvajal, Joan Lliteres] 1998

La festa de Sant Antoni als segles XVI i XVII

per Florenci Sastre Portella. 1994

Festa de Sant Antoni. Pollença

[Enregistrament vídeo] Vídeo No consta Vara

Festa de Sant Antoni Abat : origen de la cavalcada d'Artà

Antoni Gili Ferrer No consta

Festes de Sant Antoni a Mallorca

[Enregistrament vídeo] / Josep-Lluís Mulet, Xavier Moret 1986

Les festes de Sant Antoni a Manacor : ritual, identitat i mobilització al segle XX

Antoni Vives 2009

Aportacions a la història de l'Obreria de Sant Antoni

Antoni Gili Ferrer i Santiago Cortés Forteza 2007

Sant Antoni ses cançons

[Enregistrament sonor] : 2000

Sant Antoni a Artà : imatges d'una festa

fotografia, Salvador Conesa Muntaner ; textos, Jaume Cabrer Fito, Pere Josep Gil Fuster, Antoni Gili Ferrer...[et.al.] 1998

Les festivitats de Sant Antoni Abat i Sant Sebastià a Sa Pobla : recull de notícies històriques

Bartomeu Siquier Serra 1990

De Sant Antoni fins a Pàsqua : espinagades, robiols, panades...

[autora: Margalida Mulet] 1987

Així cantam Sant Antoni a Manacor

[Enregistrament sonor] 2008

Festes de Sant Antoni : diada del poble de Menorca.

 No consta

Costums i tradicions festives populars

[Enregistrament vídeo] : Pere Xamena Fiol No consta

Sant Antoni i la vila de la Pobla

Jaume Capó Villalonga 1956

Diguem Visca Sant Antoni! : una aproximació musical a la festa

Francesc Vicens Vidal 2010

Recursos a internet

You tube / Xarxes socials... Pàgines oficials / oficines I DE CULTURA POPULAR

www.festes.org

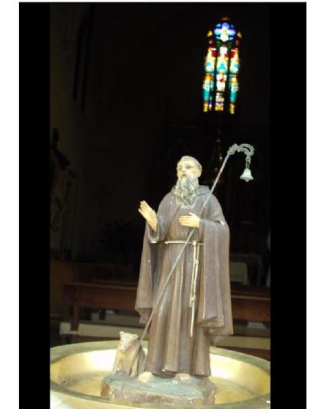
Un apunt històric de les Festes de Sant Antoni a Vilafranca. (Fragment transcrit).

Vilafranca de Bonany. Notes històriques. J.Nicolau Bauzá (1978)

(...)“La festa de Sant Antoni Abat, advocat protector dels animals, se celebrava amb la benedicció de les cavalleries, que transitaven els carrers del poble i es presentaven davant les escales de l'església, on el vicari, revestit de roquet i estola, els donava la benedicció.

En la sessió plenària del 13 de gener de 1884, s'exposa que, havent-hi hagut abusos durant la festa amb motiu de la benedicció de les cavalleries i havent causat molèsties als veïnats de la vila amb els trons de coets, l'Ajuntament resol, per a la tranquil·litat de tots i per solemnitzar la festa que des de temps inmemorial se celebra en aquest poble, publicar un ban, que prohibeix amollar coets i que el recorregut de les cavalleries quedi limitat als carrers Major, Principal, Llobera, Palma i Església.”(…)

(Una) GUIA de RECURSOS BIBLIOGRÀFICS I AUDIOVISUALS sobre la FESTA DE SANT ANTONI

Imatge : Bacina de Sant Antoni (Parròquia Sta Bàrbara)

BIBLIOTECA MUNICIPAL DE VILAFRANCA

XARXA DE BIBLIOTEQUES DEL CONSELL DE MALLORCA

www.ajvilafrancadebonany.net

BAN MUNICIPAL (SANT ANTONI 2022)

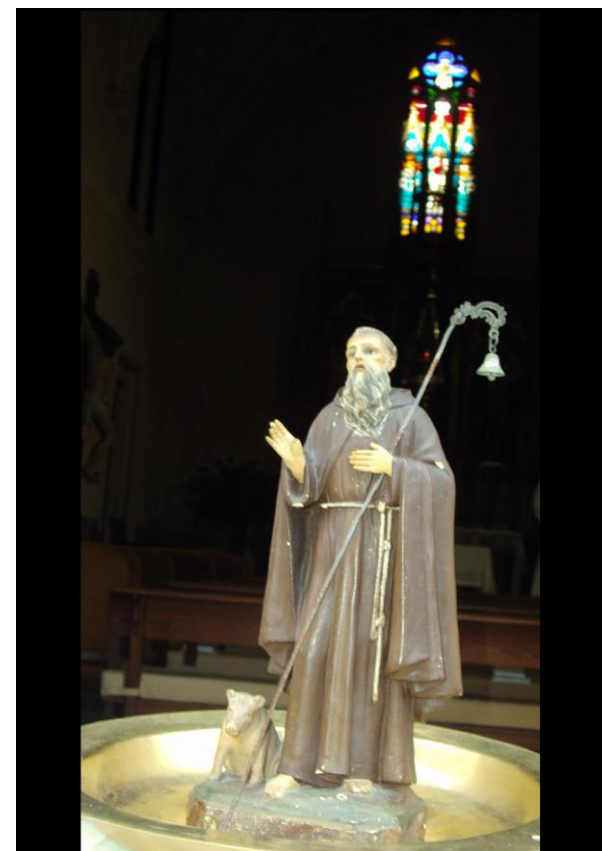
BAN

Montserrat Rosselló Nicolau, Batle- President de l'Ajuntament de Vilafranca de Bonany, en compliment de l'Acord del Consell de Govern de 23 de desembre de 2021, pel que s'estableixen diverses mesures de prevenció front la Covid-19.

Vist que el nivell d'alerta sanitària a Mallorca es el nivell 3,

FAIG SABER QUE:

- 1) QUEDA PROHIBIDA L'ORGANITZACIÓ DE FOGUERONS, TORRADES...ETC A ESPAIS PÚBLICS.
- 2) SE SUSPENEN LES BENEÏDES DE SANT ANTONI.

Imatge de la bacina de Sant Antoni de la Parròquia de Santa Bàrbara de Vilafranca

SANT ANTONI N'ÉS PARTIT
I EL DIMONI DÓNA BRANCA
LLIURAU JA DEL COVID
A MALLORCA I A VILAFRANCA!

I ESPEREM QUE L'ANY VÉ
SANT ANTONI POGUEM CELEBRAR
LA FESTA, EN EL CARRER
I TOTHOM ESTANT BEN SA!

